

Dva iz torbe.

Ruska narodna. Priobčil C. Logar.

Živel je starček z ženo. In glej, žena vedno psuje starčka; ne mine dan, da ga ne bi z omelom ali burkljami nagnala iz hiše. — Nekoč gre na polje, s seboj ima mreže in jih nastavi. Vjame žerjava in mu reče: „Bodi mi sin! Odnesem te k ženi, morda potem ne bo več režala name.“

Žerjav mu odgovorí: „Oče, pojdi z menoj domov!“ — Glej, in gre z njim domov. Žerjav pride v hišo, sname s stene torbo in reče: „Dva iz torbe!“ In evo! Dva junaka stopita iz torbe, začneta nameščati hrastove mize, jih pregrinjati s svilenimi prti in dvoriti z različno jedjo in pijačo. Starček vidi takšne dobrote kakor jih od rojstva ni videl nikdar — in vrlo se razveseli.

Žerjav mu reče: „Vzemi to torbo in jo odnesi svoji ženi.“ Vzame torbo in gre; spotoma gre v vas h kumi, in ker je bila pot še dolga, hoče pri nji prenočiti. Kuma je imela tri hčere; pripravijo mu večerjo, kakršno je dal Bog. — Starček jé, a ne pojé vsega; reče kumi: „Slaba je tvoja večerja!“ — „Kakršno premorem, moj ljubček!“ mu odgovori kuma. On reče: „Spravi svojo večerjo“, a torbi, ki jo je imel pri sebi, zapove, kakor mu je naročil žerjav: „Dva iz torbe!“ Ta hip stopita dva iz torbe, začneta nameščati hrastove mize, jih pregrinjati s svilenimi prti in dvoriti z jedjo in pijačo. Kuma in njene hčere se začudijo ter sklenejo starčku vzeti to torbo. In kuma reče hčeram: „Pojdite, deca, in ogrejte banjo; morda bi se kum rad malo okopal“. In evo, komaj kum odide v banjo, kuma takoj zapove svojim hčeram, da sešijejo popolnoma takšno torbo, kakršno ima starček. Napravijo in podtaknejo svojo torbo starčku, a njegovo si obdrže.

Starček pride iz banje, vzame zamenjeno torbo in gre veselo domov k ženi. Pride domov in zakliče z gromkim glasom: „Žena, žena, pričakuj me s sinom žerjavom!“ Žena ga ostro pogleda in zamrmra pri sebi: „Izgubi se mi, ti rogovila!“ In ga nažene z burkljami. A starček ji govorí: „Žena, pričakuj me s sinom žerjavom!“ — Pride starček v hišo, obesi torbo na klin in zakliče: „Dva iz torbe!“ A iz torbe ni nikogar. Zakliče drugič: „Dva iz torbe!“ Iz torbe ni zopet nikogar. Žena sliši, kako mož govorí, Bog ve kaj, zgrabi omelo in udri z njim po starčku!

Starček se preplaši, zaplaka in odide zopet na polje. Od nekod se zopet pojavi prejšnji žerjav, vidi njegovo nesrečo in reče: „Pojdiva, oče, zopet k meni na dom“. In gresta. V hiši visi zopet na steni baš takšna torba. „Dva iz torbe!“ reče žerjav. Stopita dva iz torbe in pripravita ednak obed kot je bil prejšnji. „Vzemi to torbo!“ reče žerjav starčku. Vzame torbo in gre; črez nekaj časa se mu zaželi jesti, in reče, kakor mu je naložil žerjav: „Dva iz torbe!“

Stopita iz torbe dva čvrsta junaka, vsak ima strašno batino v roki, in začneta ga nabijati, govoreč: „Ne hodi h kumi, ne koplj se v banji!“

In tako dolgo ga bijeta, dokler s težavo ne izpregovori: „Dva v torbo!“ Komaj to izreče, že se skrijeta v torbo. Starček vzame torbo in gre naprej; pride k isti kumi, obesi torbo na klin in reče kumi: „Segrej mi banjo!“ Ona jo segreje, in starec stopi v banjo, da se koplj ali ne koplje, samo da mu mine čas.

Kuma pozove svoje hčere, vzame zopet starčku torbo, posadi hčere za mizo — zaželelo se ji je jesti — in reče: „Dva iz torbe!“ Stopita iz torbe dva junaka, vsak drži strašno batino, pa udri po kumi, govoreč: „Vrni starčkovo torbo!“ Bila sta jo in bila . . . Zato reče starejši hčeri: „Pojdi hitro in pozovi kuma iz banje; povej mu, da me hočeta dva nepridiprava vso premlatiti“. Hči gre in pove. „Nisem se še okopal“, odgovori starček. A onadva bijeta kar naprej, govoreč: „Vrni starčkovo torbo!“ — Kuma pošlje drugo hčer, da reče kumu, naj se požuri v sobo. On odgovori: „Še nisem umil glave.“ Pošlje še tretjo.

„Nisem se še posušil“, reče starček. Kuma ne more dalje prenašati in ukaže, da prinesejo ukradeno torbo. In glej, starček pride iz banje, opazi svojo prejšnjo torbo in reče: „Dva v torbo!“ Junaka odložita batini in stopita v torbo.

Starček vzame obe torbi — ljuto in dobro — ter gre domov. Ko se bliža domu, zakliče ženi: „Pričakuj me s sinom žerjavom!“ Žena ga ostro pogleda: „Le pridi noter, ti že posvetim.“ Starček stopi v hišo in pokliče ženo:

„Sedi za mizo!“ Potem reče: „Dva iz torbe!“ Dva stopita iz torbe in prineseta jedi in pijače. Žena se najé, napije in pohvali starčka: „No, starček, odslej te ne bom več tepla.“ Starček se najé, obesi dobro torbo v sobi, a ljuto obesi na klin in gre na dvorišče. Žena bi rada še pila in reče, kot je rekel prej starček: „Dva iz torbe!“ Tako stopita dva junaka iz torbe, vsak drži strašno batino in začneta ženo biti; in tako dolgo jo bijeta, da je bila že vsa onemogla. Pozove starčka:

„Starček, starček, pridi v sobo! Dva nepridiprava mlatita po meni!“ A starček ne gre, temveč se samo smehlja in govori: „Boš se že spamestovala.“ Junaka še bolj udrihata po ženi, govoreč: „Ne bij starčka, ne bij starčka!“

Slednjič se žena zasmili starčku, gre v hišo in reče: „Dva v torbo!“ Junaka se skrijeta v torbo. Od tega časa začne starček z ženo živeti tako lepo, tako prijateljski, da jo povsod le hvali. In s tem je tudi tej pripovedki konec in kraj.

